

Trajnostno upravljanje s kulturnimi vrednotami pri razvoju podeželja

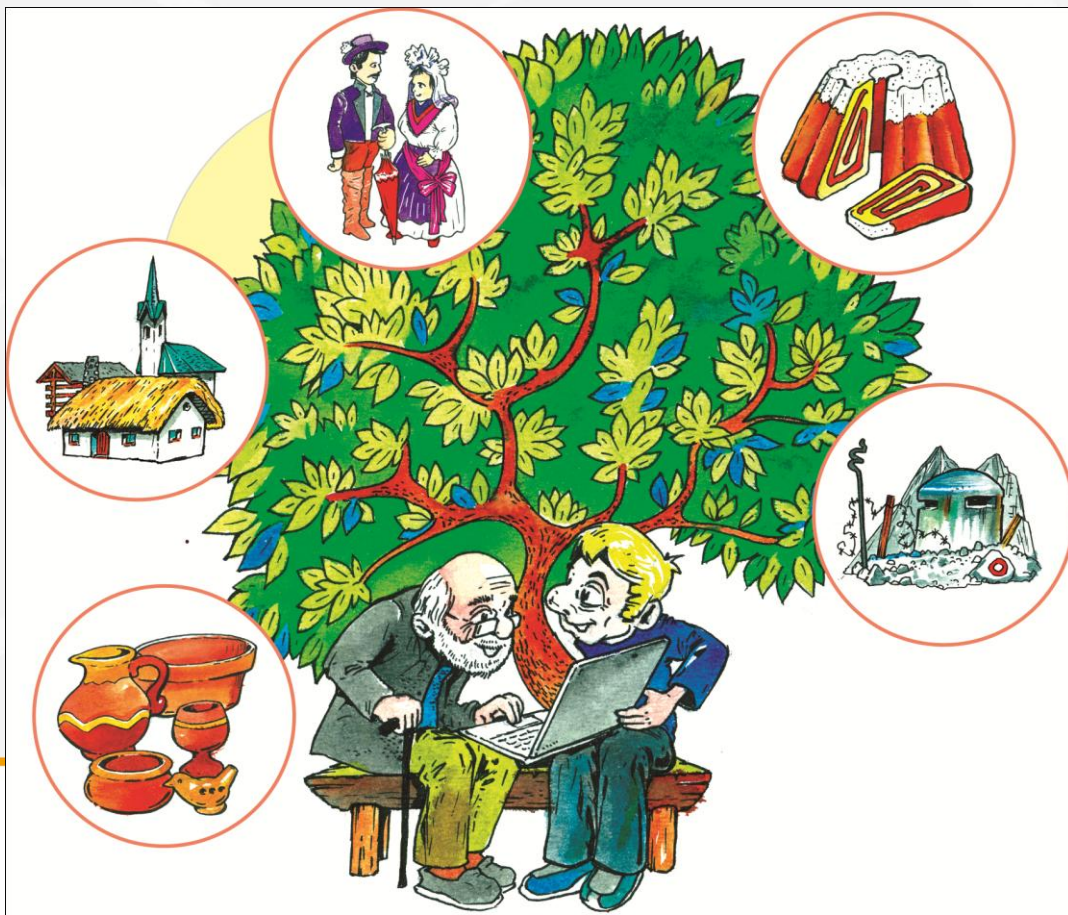
mag. Mateja Šmid Hribar, dr. Primož Pipan, dr. David Bole
Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU

Bovec, 24. april 2014

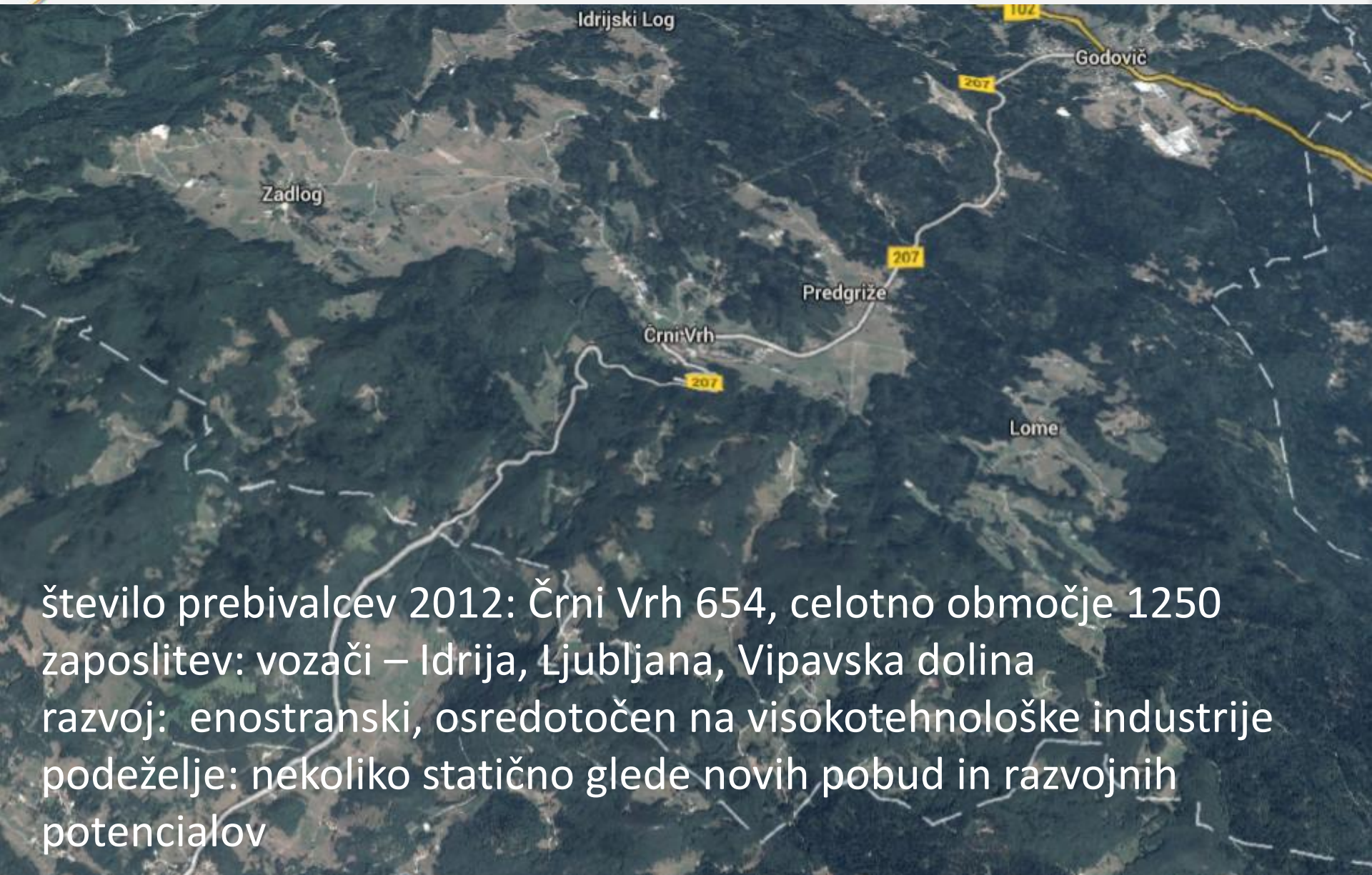
NAMEN

Voditi/usmerjati ljudi, ki želijo prispevati pri razvoju podeželskih območij s pomočjo vključevanja kulturnih vrednot z razvojnim potencialom. Koraki, kako priti od začetne ideje do končne realizacije, ki je lahko:

- nov izdelek
- nova storitev
- izkušnja
- zgodba

ČRNI VRH IN ČRNOVRŠKA PLANOTA

število prebivalcev 2012: Črni Vrh 654, celotno območje 1250
zaposlitev: vozači – Idrija, Ljubljana, Vipavska dolina
razvoj: enostranski, osredotočen na visokotehnološke industrije
podeželje: nekoliko statično glede novih pobud in razvojnih
potencialov

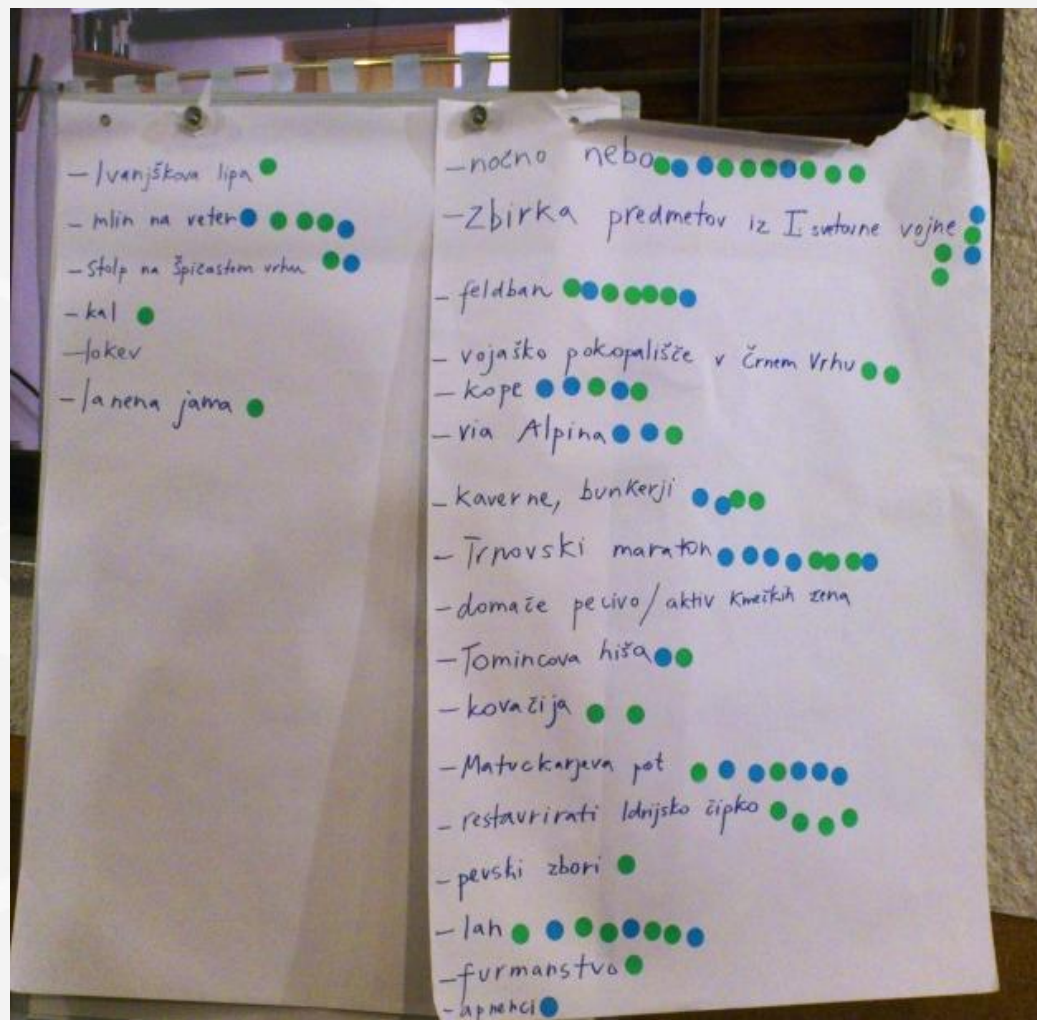

ČRNI VRH IN ČRNOVRŠKA PLANOTA

METODE DELA

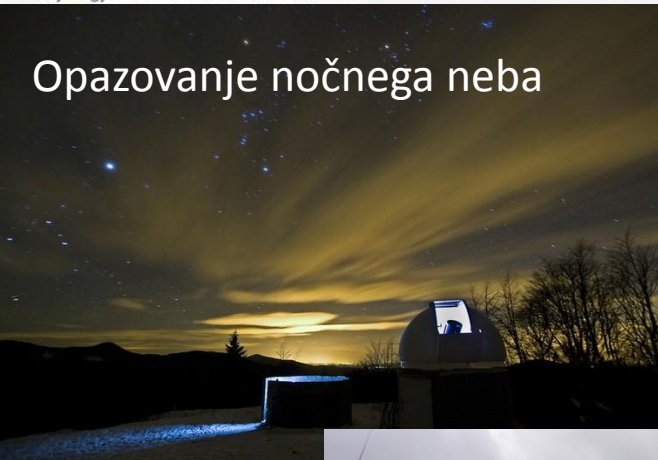
- kabinetni in terenski pregled registrirane dediščine (2012)
- 8 delavnic v Črnem Vrhu (2012/2013)
 - identifikacija in izbor lokalnih vrednot
 - priprava akcijskega načrta za razvoj Črnega Vrha

		1. korak / uradni registri in dokumenti	2. korak / participacij a lokalne javnosti	vrednote izbrane na delavnici
Nepremična kulturna dediščina	Arheološka dediščina	1	0	
	Profana stavbna dediščina	12	6	mlin na veter, kaverne in bunkerji, Tomincova hiša, obnova kovačije, stolp na Špičastem vrhu, lanena jama
	Sakralna stavbna dediščina	23	0	
	Sakralno profana stavbna dediščina	0	0	
	Memorialna dediščina	13	1	vojaško pokopališče v Črnem Vrhu
	Vrtnoarhitekturna dediščina	0	0	
	Naselbinska dediščina	1	0	
	Kulturna krajina	0	0	
	Zgodovinska krajina	0	0	
Nesnovna / živa kulturna dediščina	Ustno izročilo in ljudsko slovstvo	0	0	
	Uprizoritve in predstavitve	0	1	pevska dejavnost
	Šege in navade	0	0	
	Znanja o naravi in okolju	0	2	opazovanje nočnega neba , kal in lokev
	Gospodarska znanja in veščine	1	6	priredila in predelava lanu , postavitve oglarske kope, restavriranje idrijske čipke, furmanstvo, apneništvo, peka domačega peciva
Ostalo				Trnovski maraton, Matuckarjeva pot, Feldban (trasa železnice) v povezavi s pohodništvom, Via Alpina
	Pohodne poti	1	4	
	Naravna dediščina s kulturnim pomenom	0	1	Ivanjškova lipa
	Zbirke	0	1	Zbirka predmetov iz 1. svetovne vojne

IZBRANE VREDNOTE

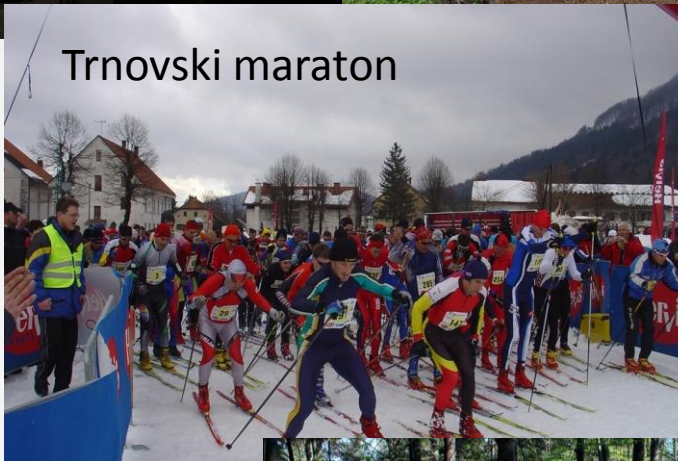
Opazovanje nočnega neba

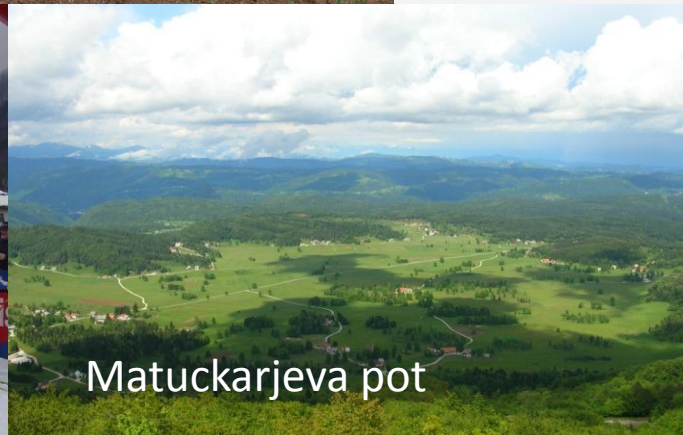
Pridelava in predelava lanu

Trnovski maraton

Matuckarjeva pot

Feldban

Zbirka predmetov I. svet. vojne

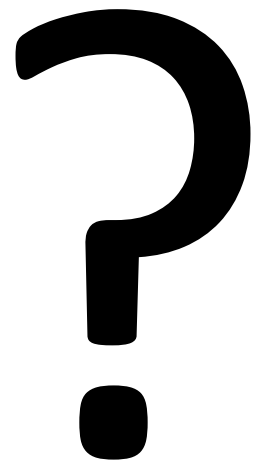

RAZVOJNI POTENCIALI PRI KULTURNIH VREDNOTAH

- ekonomski
- socialni
- ekološki
- kulturni

REZULTATI PREUČEVANJA RAZVOJNIH POTENCIALOV

	ekonomski razvojni potenciali	novο delovno mesto	novο podjetje	trajnostni turizem	uporaba lokalnih materialov	revitalizacija območja	spodbujanje nov. podjet. pristopov	spodbujanje turističnih dejavnosti	socialni razvojni potenciali	ohranjanje lokalne in nacionalne identitete	vzgojna vloga/prenos znanj	razvoj novih znanj	promocija kraja	vključevanje ranljivih družbenih skupin	medgeneracijski dialog	opolnomočenje	ekološki razvojni potenciali	ohranjanje obstoječih ekosistemov	vzdrževanje kompleksnosti in stabilnosti ekosist.	podpiranje krajevne pridelave ekološke hrane	preprečevanje erozije	kulturni razvojni potenciali	navdih in spodbuda za umetniško izražanje	aktivna udeležba, osebne izkušnje in zadovoljstvo	osebna identifikacija	duhovna izkušnja
opazovanje nočnega neba		o	-	+	+	o	o	+		-	+	o	+	o	+	o		-	-	-	-		o	+	-	+
pridelave in predelave lanu		-	-	+	+	+	+	o		o	+	+	+	+	+	+		o	o	-	-		+	+	+	+
Trnovski maraton		o	-	o	o	o	o	+		+	+	-	+	o	+	+		-	-	-	-		-	+	+	o
Matuckarjeva pot		-	-	+	+	o	o	o		+	+	o	+	o	+	+		o	o	-	-		-	+	o	o
Feldbahn		-	-	+	+	o	o	o		o	+	o	o	o	+	+		-	-	-	-		-	+	-	-
zbirka predmetov iz prve svetovne vojne		o	o	+	+	o	o	-		o	+	o	o	o	+	+		-	-	-	-		-	o	o	+

6 korakov:

- od vizije do jasno izoblikovane konkretne ideje
 - splošni pregled
 - izdelava strateškega načrta
 - priprava akcijskega načrta
 - upravljanje in izvedba
 - monitoring in evalvacija
-
- kratek opis
 - cilji
 - metode
 - aktivnosti

Metodologija SY_CULTour zagotavlja pristop od spodaj navzgor, pri čemer je ključnega pomena participacija javnosti.

AKCIJSKI NAČRT

- časovni okvir
- nosilec/kontaktna oseba
- opis
- kratkoročni cilji
- dolgoročni cilji
- ključni deležniki
- povezljivost
- izvedljivost
- predvideni rezultati
- predlagani viri
- potencialni transfer dobre prakse
- sodelujoči
- opredelitev dodatnih nalog (kaj, kdo, odgovornost)

OPAZOVANJE NOČNEGA NEBA V ASTRONOMSKEM OBSERVATORIJU NA JAVORNIKU

Časovni okvir: (kdaj?)	pomlad 2013 – poletje 2014
Odgovorna organizacija ali/in kontaktna oseba:	Astronomsko društvo Javornik (www.adj.si) Rok Vidmar rok.vidmar@gmail.com
Opis aktivnosti:	Kaj? Ogled observatorija Astronomskega društva Javornik (ADJ) na Kresovem griču je možen za skupine do 40 udeležencev v obliki dvournih delavnic. Idealno je, če se le te začnejo podnevi pred sončnim zahodom in končajo ponoči. Kdo? Rok Vidmar in ostali člani Astronomskega društva Javornik
Kratkoročni cilji	• priprava opisa za trženje obiska Astronomskega observatorija Javornik v slovenskem in angleškem jeziku, v krajši in daljši različici • ...
Dolgoročni cilji	• organiziranje prostovoljnega dela ali mednarodnega prostovoljnega delovnega tabora za obnovitvena dela za: • ...
Ključni deležniki:	• Astronomsko društvo Javornik (Rok Vidmar) • ...
Povezljivost:	• Prenosišča: Kmečki turizem Pr' Mark, Gostilna Metka, Kmečki turizem na Strmcu
Izvedljivost	• Astronomsko društvo Javornik • Geopark, občina Idrija in domačini so pripravljeni pomagati
Predvideni rezultati:	• pripravljeni opisi za promocijo • ...
Predlagani viri: (sredstva, ekonomska trajnostnost)	• domačini so pripravljeni pomagati • ...
Potencialni transfer dobre prakse/kulturne vrednote	/
Sodelujoči:	Rok Vidmar, Marija Mikuž

PODROBEN OPIS NALOG

Naloga 1	Priprava opisa
...	Priprava opisa za trženje obiska Astronomskega observatorija Javornik v slovenskem in

PRIDOBLEJENE IZKUŠNJE IN SPOZNANJA (1/2)

Uspešno upravljanje kulturnih vrednot na podeželju je odvisno od ljudi, ki morajo biti sposobni:

- 1) izbrati ustrezne kulturne vrednote,
- 2) jih povezati s ključnimi deležniki in drugimi vsebinami,
- 3) jih oblikovati v ustrezne izdelke/storitve in
- 4) ponuditi uporabnikom.

PRIDOBLEJENE IZKUŠNJE IN SPOZNANJA (2/2)

Dediščina in vrednote niso nujno eno in isto. Dediščina je bila izbrana po drugih kriterijih kot kulturne vrednote z razvojnimi potenciali. Lahko pa katera od teh vrednot v prihodnje postane dediščina.

Hvala za pozornost!